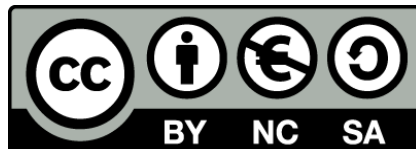




# Διαχείριση Πολιτισμικών Δεδομένων

## Ενότητα 2: Προστασία και Ανάδειξη πολιτισμικής κληρονομιάς



Το περιεχόμενο του μαθήματος διατίθεται με άδεια Creative Commons εκτός και αν αναφέρεται διαφορετικά



Ευρωπαϊκή Ένωση  
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ  
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

# Προσφορά και ζήτηση

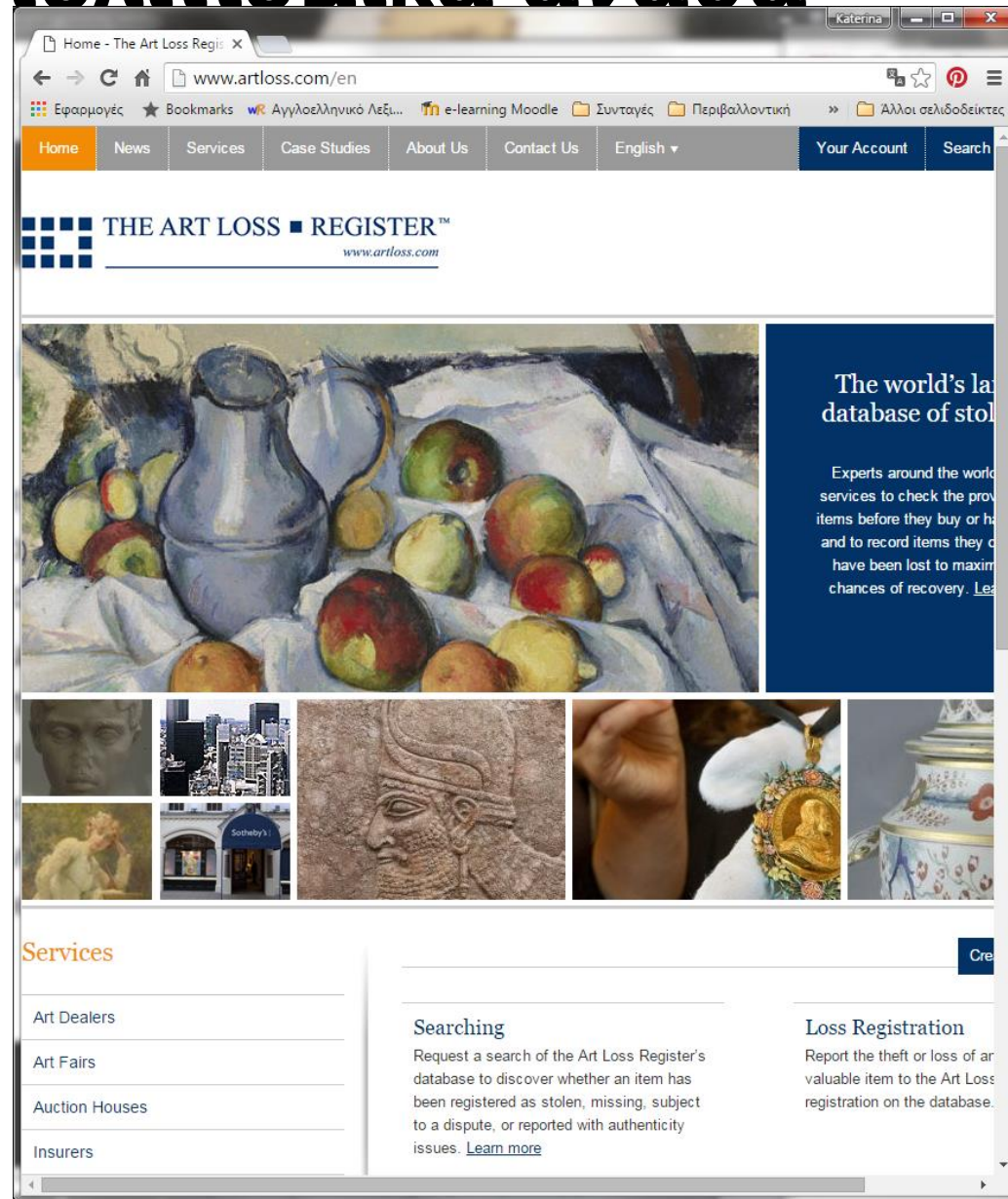
- Αυξανόμενη ζήτηση
- Δυστυχώς:
  - Λαθρανασκαφές
  - Αφαίρεση αντικειμένων από ναούς
  - Κλοπές από μουσεία και ιδιωτικές συλλογές
  - Παράνομη εξαγωγή αντικειμένων από αρχαιολογικούς χώρους
  - Ληλασίες κατά τη διάρκεια πολέμων
  - Ληλασίες για ιδεολογικούς λόγους

# Κλοπή και παράνομη διακίνηση

- Κλοπή και παράνομη διακίνηση → δεύτερο σε σπουδαιότητα και συχνότητα έγκλημα (πρώτο διακίνηση ναρκωτικών)
- Κάθε χρόνο περίπου 50.000 κλοπές
  - Ημερησίως 450-500
  - 10% ανάκτηση των απολεσθέντων
  - <http://www.artloss.com/>

# Βάση δεδομένων για απολεσθέντα και κλεμμένα πολιτισμικά αναθήματα

- <http://www.artloss.com/>
- Μεγαλύτερη βάση δεδομένων



The screenshot shows the homepage of the Art Loss Register website. The browser address bar displays "www.artloss.com/en". The navigation menu includes "Home", "News", "Services", "Case Studies", "About Us", "Contact Us", "English", "Your Account", and "Search". The main header features the logo "THE ART LOSS REGISTER" and the website URL "www.artloss.com". Below the header is a large image of a still life painting with a blue pitcher and several apples. To the right of this image is a blue box with white text: "The world's largest database of stolen art" and "Experts around the world offer services to check the provenance of items before they buy or sell and to record items they own that have been lost to maximize their chances of recovery. Learn more." Below the main image is a row of six smaller images: a classical bust, a modern cityscape, a stone relief sculpture, a hand holding a gold medal, and a ceramic vase. The "Services" section is visible at the bottom, listing "Art Dealers", "Art Fairs", "Auction Houses", and "Insurers". There are also sections for "Searching" and "Loss Registration".

# Ανάκτηση απολεσθέντων



The screenshot displays the 'Case Studies - The Art Loss Register' page. The browser address bar shows 'www.artloss.com/case-studies'. The navigation menu includes 'Home', 'News', 'Services', 'Case Studies', 'About Us', 'Contact Us', 'English', 'Your Account', and 'Search'. The main content area features a blue world map with several small images of art objects pinned to it, including a vase, a bust, a painting, a sculpture, a car, and a group of people. Below the map, there are three columns of text:

- Searching**  
Request a search of the Art Loss Register's database to discover whether an item has been registered as stolen, missing, subject to a...
- Loss Registration**  
Report the theft or loss of an artwork or valuable item to the Art Loss Register for registration on the database. [Learn more](#)
- Positive Registration**  
Register items on the Art Loss Register loss database, so that we can item goes missing from your c...

# Ντοκιμαντέρ

## Τα κύκλωμα του Ανδρέα Αποστολίδη

- Μια αποκαλυπτική ματιά στο παράνομο εμπόριο ελληνικών αρχαιοτήτων από τον 19ο αιώνα έως σήμερα, με έμφαση στις δυο τελευταίες δεκαετίες. Αποτέλεσμα πέντε χρόνων έρευνας από τους Ανδρέα Αποστολίδη και Νικόλα Ζηργάνου, γυρίστηκε σε διάφορα μέρη της Ελλάδας, στην Αγγλία, κλπ
- <http://www.youtube.com/watch?v=plb2viM1KXY>

# Νομοθεσία για προστασία

- Έως 2002: Νόμος 5351/1932 και συμπληρωματικά προεδρικά διατάγματα
- Μετά το 2002: Νόμος 3028/28.6.2002

# **Ανάδειξη πολιτισμικής κληρονομιάς**



# Μέτρα ανάδειξης

- σεβασμός της αρχικής υπόστασης και των αυθεντικών στοιχείων του μνημείου (προστασία του υλικού)
- σεβασμός των μεταγενέστερων του φάσεων (αποκαταστάσεις/συντηρήσεις).
- Περιορισμός επεμβάσεων
- Διακριτικά μέτρα των προσθηκών/επεμβάσεων (πρέπει να δηλώνονται ρητά)

# Ενέργειες για ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων - Οργάνωση

- Κατασκευή ειδικών μονοπατιών ανάμεσα στα μνημεία
- Κατασκευή εξέδρας ώστε να μην προκαλούνται φθορές από τους επισκέπτες
- Στέγαστρα για ευπαθή χαρακτηριστικά, όπως τοιχογραφίες, πλίνθινες κατασκευές, ψηφιδωτά, κ.ά.
- Πινακίδες για εκπαίδευση του κοινού
- Πινακίδες για προσανατολισμό
- Βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος
  - Δενδροφύτευση
  - Καθαρισμός φυτών για καλύτερα επισκεψιμότητα
  - Οργάνωση απορροής βρόχινων υδάτων

# Οργάνωση - Φροντίδα επισκεπτών

- Σημεία ξεκούρασης  
επισκεπτών/καφετέρια/πωλητήριο
- Πόσιμο νερό για τους επισκέπτες
- Τουαλέτες για το κοινό
- Χώρος στάθμευση
- Κάδοι απορριμμάτων
- Οδηγός αρχαιολογικού χώρου
- Κατάλληλος φωτισμός

# Marketing

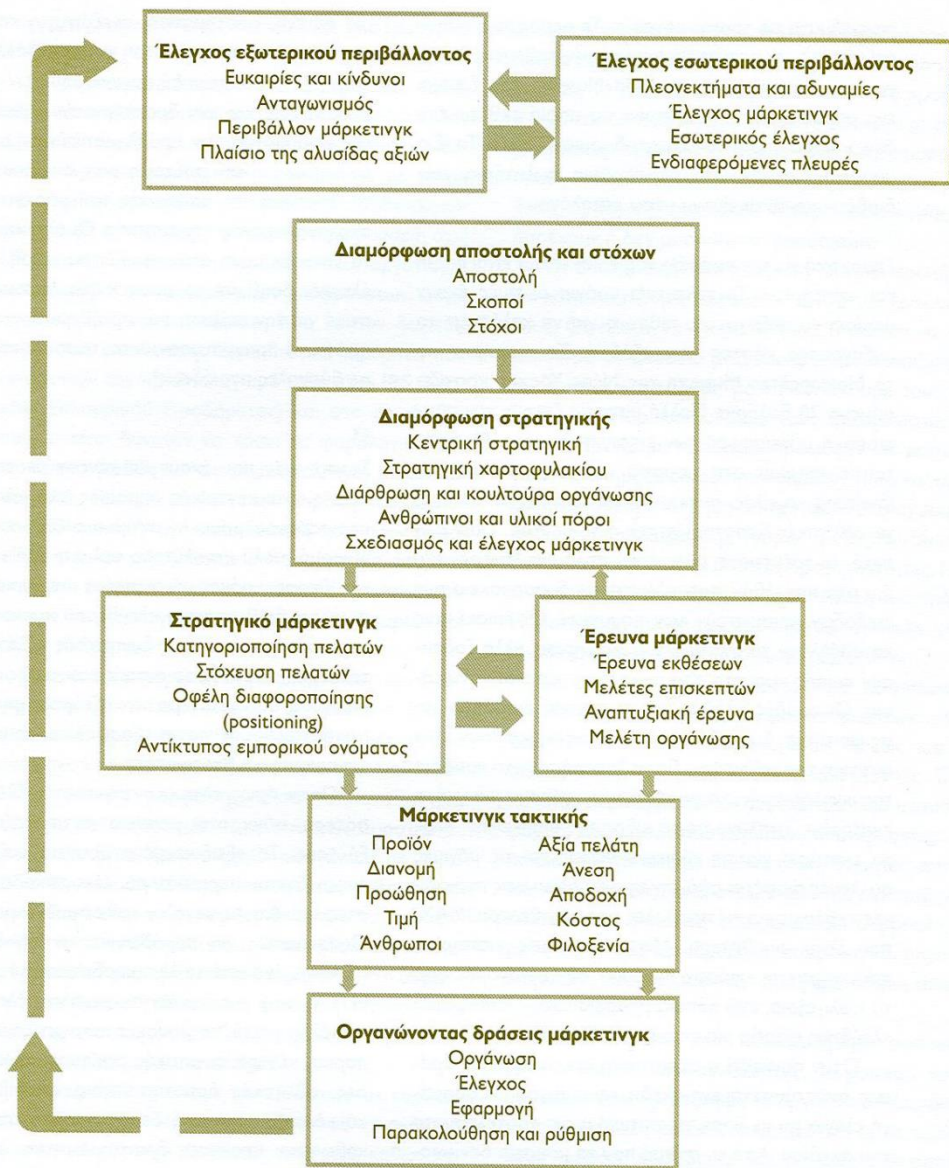
- Το μάρκετινγκ σημαίνει:
  - Εξωστρέφεια και όχι εσωστρέφεια
  - Συνεχή αίσθηση του τι συμβαίνει στην αγορά δραστηριοποίησης
  - Ερώτηση και όχι υπαγόρευση στους πελάτες αυτών που θέλουν
  - Ενδιαφέρον για τις διαδικασίες και όχι μόνο για τα προϊόντα
  - Επικοινωνία όλων αυτών μέσω του υπό μελέτη οργανισμού.

- Το μάρκετινγκ είναι απλώς η στρατηγική και συστηματική προσέγγιση στην ανάπτυξη κοινού που άπτεται των συνολικών στόχων και των χώρων τέχνης και πολιτιστικής αναφοράς

# Στάδια Marketing

- Ανάλυση και πρόβλεψη → έρευνα αγοράς, έρευνα κοινού και αξιολόγηση
- Ανάπτυξη προϊόντος και σχεδιασμός
- Προώθηση → διαφήμιση, δημόσιες σχέσεις, ΜΜΕ
- Λοιπά στοιχεία → Σχεδιασμός υπηρεσιών, προσωπικό, διάθεση, διανομή, εξυπηρέτηση, κ.ο.κ.

# Διαδικασία σχεδιασμού στρατηγικού marketing



Πίνακας 2 Διαδικασία σχεδιασμού στρατηγικού μάρκετινγκ

- *Τετράδια Μουσειολογίας 5, 2008*

# Τεχνικές

- Δημόσιες σχέσεις
- Διαφήμιση
  - Έντυπα μέσα
  - Ραδιόφωνο – τηλεόραση
  - Αφίσες-banners
  - Τυπομένο υλικό προώθησης
- Σήμανση φορέων, χώρων, μνημείων
- Πινακίδες που οδηγούν στο χώρο
- Εκθέσεις και εκδηλώσεις
- Τουρισμός



# Τεχνικές

- Συνεργασίες/Προγράμματα
- Ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης
- Προϊόντα π.χ. αναμνηστικά
- Ηλεκτρονικά Μέσα
  - Ιστοσελίδες
  - Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο
  - Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης

# Εκπαίδευση

- Μέρος της ανάπτυξης είναι και η ανάπτυξη ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- Μη τυπική μάθηση: κάθε οργανωμένη εκπαιδευτική διαδικασία έξω από καθιερωμένο τυπικό σύστημα → συγκεκριμένοι μαθησιακοί στόχοι
- Χαρακτηριστικά
  - Προσαρμογή στις ανάγκες του κοινού
  - Ενδιαφέρον για διαφορετικές προσωπικότητες
  - Συγκεκριμένοι μαθησιακοί στόχοι
  - Ευελιξία στην οργάνωση και μέθοδο

# Βιωματική μάθηση

- Έμφαση στην εμπειρία
- Στόχος της είναι να φέρει τον μαθητή σε άμεση επαφή με το αντικείμενο μάθησης, μέσα από την έρευνα, την εργασία πεδίου, την παρατήρηση, τις συνεντεύξεις, τα παιχνίδια ρόλων κ.α. (Δεδούλη, 2002).

# Τεχνικές βιωματικής μάθησης

- Παραγωγή και χρήση οπτικοακουστικών μέσων
- Βιωματικές αναπαραστάσεις και παιχνίδια
- Τεχνικές λόγου (ημερολόγιο, αφήγηση ιστοριών, δημιουργική γραφή)
- Δραστηριότητες εικαστικής δημιουργίας
- Παιχνίδι ρόλων και θεατρική δημιουργία (Τριλίβα & Αναγνωστοπούλου, 2008)

# Στόχοι

- Αναστοχασμός
- Κριτική ανάλυση και σύνθεση
- Ανάληψη πρωτοβουλιών
- Λήψη αποφάσεων
- Ενεργή διατύπωση ερωτημάτων
- Έρευνα
- Πειραματισμός
- Περιέργεια
- Επίλυση απλών προβλημάτων
- Δημιουργικότητα
- Ευθύνη
- Αξιοποίηση άλλων γνώσεων
- Συνδυασμός διανοητικής με συναισθηματική διαδικασία
- Έμφαση τις ιστορικοκοινωνικές παραμέτρους
- Αυτογνωσία

# Στάδια προετοιμασία μουσειακής εκπαίδευσης

- Προσωπική επίσκεψη του ιδίου
- Περιπλάνηση στο χώρο
- Εξοικείωση με το χώρο
- Καταγραφή προτερημάτων/μειονεκτημάτων
- Σημείωση προσωπικών εντυπώσεων
- Εντοπισμός πιθανών αποριών/ερωτημάτων
- Σκηνοθεσία
- Προετοιμασία της διάρκειας
- Οργάνωση παράστασης

# Υλοποίηση

- Προετοιμασία στην τάξη – παράθεση υλικού
- Υλοποίηση εκπαίδευσης
- Αξιολόγησης εκπαιδευτικής επίσκεψης

# Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση.

Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό. Οι όροι χρήσης των έργων τρίτων επεξηγούνται στη διαφάνεια «Επεξήγηση όρων χρήσης έργων τρίτων».

Τα έργα για τα οποία έχει ζητηθεί άδεια αναφέρονται στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».



[1] <http://creativecommons.org/licenses/από-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.



# Επεξήγηση όρων χρήσης έργων τρίτων

© Δεν επιτρέπεται η επαναχρησιμοποίηση του έργου, παρά μόνο εάν ζητηθεί εκ νέου άδεια από το δημιουργό.

---

διαθέσιμο με άδεια CC-BY  
Επιτρέπεται η επαναχρησιμοποίηση του έργου και η δημιουργία παραγώγων αυτού με απλή αναφορά του δημιουργού.

---

διαθέσιμο με άδεια CC-BY-SA  
Επιτρέπεται η επαναχρησιμοποίηση του έργου με αναφορά του δημιουργού, και διάθεση του έργου ή του παράγωγου αυτού με την ίδια άδεια.

---

διαθέσιμο με άδεια CC-BY-ND  
Επιτρέπεται η επαναχρησιμοποίηση του έργου με αναφορά του δημιουργού.  
Δεν επιτρέπεται η δημιουργία παραγώγων του έργου.

---

διαθέσιμο με άδεια CC-BY-NC  
Επιτρέπεται η επαναχρησιμοποίηση του έργου με αναφορά του δημιουργού.  
Δεν επιτρέπεται η εμπορική χρήση του έργου.

---

διαθέσιμο με άδεια CC-BY-NC-SA  
Επιτρέπεται η επαναχρησιμοποίηση του έργου με αναφορά του δημιουργού και διάθεση του έργου ή του παράγωγου αυτού με την ίδια άδεια.  
Δεν επιτρέπεται η εμπορική χρήση του έργου.

---

διαθέσιμο με άδεια CC-BY-NC-ND  
Επιτρέπεται η επαναχρησιμοποίηση του έργου με αναφορά του δημιουργού.  
Δεν επιτρέπεται η εμπορική χρήση του έργου και η δημιουργία παραγώγων του.

---

διαθέσιμο με άδεια CCO Public Domain  
Επιτρέπεται η επαναχρησιμοποίηση του έργου, η δημιουργία παραγώγων αυτού και η εμπορική του χρήση, χωρίς αναφορά του δημιουργού.

---

διαθέσιμο ως κοινό κτήμα  
Επιτρέπεται η επαναχρησιμοποίηση του έργου, η δημιουργία παραγώγων αυτού και η εμπορική του χρήση, χωρίς αναφορά του δημιουργού.

---

χωρίς σήμανση  
Συνήθως δεν επιτρέπεται η επαναχρησιμοποίηση του έργου.

# Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

# Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο ΤΕΙ Ιονίων Νήσων**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

